

UIT DE CENTRA

Centrum Zeeland

Korte samenvatting van de discussie over de *opleiding van de huisarts*, gevoerd in de vergadering van 8 maart 1961 in het Gasthuis te Middelburg.

In het algemeen werd de discussie bepaald door twee tegenover elkaar staande meningen, waarvan de inhoud in het kort aldus kan worden vervat. Sommigen achtten, behoudens enkele incidentele tekorten, de universitaire opleiding, zoals hun destijds was geboden, voldoende. De juiste diagnostiek in somatische zin wordt gevolgd door de juiste therapie; dit was en is nog steeds het belangrijkste. Er is zeker enig tekort in de opleiding ten aanzien van de psychologie, maar men had geleerd te vinden „waar het stond”, als er later persoonlijke voorkeuren in deze richting zouden gaan. Fundamentele aanmerking werd er niet gemaakt op de gedoeerde kennis ten aanzien van diagnostiek noch therapie; wie ervaring had met de opleiding in het buitenland, zag onze opleiding op zijn minst gesproken er niet ongunstig tegen afsteken.

Ook kwam de opmerking naar voren, dat in het N.H.G. de sociaal-psychologische kant van het beroep momenteel overtrokken wordt en dat het lijkt alsof persoonlijke voorkeuren en hobby's van een minderheid leiden tot algemeen geldende richtlijnen in het huidige N.H.G.-beleid.

Tenslotte, zo meenden zij, is het helpen van de medemens in de ruimste zin allereerst een gave, en is ook door nascholing in psychologie en sociologie het wezen hiervan niet aan te leren en kan men verwachten dat bij het al te zeer de nadruk leggen op psychologie en dergelijke vakken charlatannerie zal optreden, daar de tijd blijft ontbreken dit grondig te doen. Bijtijds verwijzen naar maatschappelijke werkers, M.O.B.'s en psychiaters zal de beste wijze zijn om deze patiënten te helpen en het is belangrijk, dat men in de opleiding de wegen daartoe leert kennen en de noodzaak inziet!

Tegenover deze nogal scherp geformuleerde uitspraken werden enkele andere gesteld. Bij de uitoefening van de praktijk — werd door enkelen betoogd — treedt bij de meesten na zekere tijd een soort onbehagen op en is men niet meer bevredigd door de wijze van praktijkvoeren met behulp van het arsenaal, dat op de universiteit is verstrekt. Dit onbevredigd zijn is bij hen voor een belangrijk deel weggenomen door nadere kennismaking met diepte-psychologische, psychosomatische en pedagogische studies, die de laatste tijd de aandacht trekken en het verlangen is ontstaan zich hierop nader te bezinnen. Zij meenden vooralsnog niet hun enthousiasme voor deze nieuwe ontdekkingen te moeten prijsgeven voor een andere oorzaak van onbevredigd-zijn, die wel eens dreigt te ontstaan, namelijk tijdgebrek. De tekorten van de studie tot huisarts formuleerden zij als volgt: psychologie zal een basisvak van de opleiding moeten worden en eventueel ook sociologie, zoals anatomie, fysiologie enzovoort, opdat op een later tijdstip met meer vrucht specifiek psychologische huisarts-problemen kunnen worden besproken. Zoals de een in zijn studietijd zich meer tot dit, de ander tot dat aangetrokken weet, zo kan mutatis mutandis de somatiek ook als een „hobby” worden gezien, van de een meer dan van de ander. Inderdaad lijkt de psychosomatiek momenteel teveel op de voorgrond te staan, maar men mag dit zien als reactie op een hypertrofie van de orgaangeneeskunde van de laatste eeuw. Ook leert men op een universiteit geen gesprekstechniek, wat voor iedere huisarts onontbeerlijk is. Immers, de huisarts brengt in de therapie naast of door het geneesmiddel bewust of onbewust steeds zijn persoon in het geding. Een bewust hanteren van dit „therapeutikum” lijkt noodzakelijk te worden.

Conclusies:

- In het centrum Zeeland bestaat geen eensgezindheid over een gebrek in de opleiding van de huisarts. Dit is vooral tot uiting gekomen bij de bespreking van de noodzaak nieuwe basis-vakken in te voeren.
- Allen zien het nut en de noodzaak in van een assistentschap gedurende of na de opleiding bij een huisarts. Hier worde vooral naar gestreefd.
- Er wordt door allen een tekort gevoeld aan opleiding in het vak sexuologie.

- Men stelde een commissie in, die onderzoekt op welke wijze aan studenten in de laatste opleidingsjaren korte psycho-therapie is bij te brengen.
- Men vragde enkele zeer deskundigen een boek te schrijven over psychologie voor de huisarts, speciaal bestemd voor hen die reeds in de praktijk zijn.
- Verschillende voorkeuren en persoonlijke gaardheden van de arts doen hem de een meer als patiënt zien dan de ander; men hebbe hiervoor begrip bij de beoordeling van elkaars standpunt.

A. W. Boerwinkel, secretaris

Centrum Apeldoorn

Maandelijks komt het centrum Apeldoorn bij één zijner leden thuis bijeen. De vergaderingen worden vrij geregeld bezocht door een vaste kern van ongeveer dertien leden; daarbij komen dan vaak enkele gasten, uitgenodigd uit omringende centra. De vaste kern bestaat uit oudere en jongere huisartsen te Apeldoorn, Emst, Vaassen en Ugchelen, terwijl tot vrij vaste gasten enkele collegae uit Deventer mogen worden gerekend. Een enkele maal zagen wij een collega uit Arnhem in onze bijeenkomst zodat wij de hoop koesteren enige stimulerende werking uit te oefenen op de centra te Arnhem en Deventer. Het centrum heeft ook reeds een buitengewoon lid, in Gorrssel wonende.

Op deze maandelijks vergaderingen worden diverse problemen besproken. Een vast onderdeel van elke avond vormt het hoofdstuk „necrologie” en elke avond blijkt dit voldoende stof op te leveren voor een uitgebreide discussie. Het is de bedoeling hiermede voor ieder interessante ziektegeschiedenissen te brengen, eventueel aangevuld met een kort referaat inzake de besproken ziekte. Hierop voortbordurend kwam men in het afgelopen jaar op vele onderwerpen, waaronder sclerodermie en lupus erythematoses. Onderwerpen die des huisarts zijn, vonden grote belangstelling, onder andere de psychische instelling tegenover de patiënt met een maligne aandoening; wanneer en hoelang kan men een patiënt thuis behandelen om hem de gelegenheid te geven in eigen huis en eigen familiekring te overlijden?

Daarnaast waren verschillende onderwerpen aan de orde. In het begin van het jaar werd een onderzoek opgezet over „Furunculose”, dat na een proefmaand als onderzoek van ons centrum in zee ging. Na enige maanden werd dit onderzoek gecombineerd met een onderzoek van het R.I.V. te Utrecht inzake een nieuw stafylokokkenfosfaat toxoïde. Dit onderzoek is nog gaande. Doordat het centrum hiermee vrij intensief bezig was, kon voor het algemene N.H.G.-onderzoek over „De behandeling van tonsillitis onvoldoende medewerking worden gevonden.

Een avond werd gewijd aan een gedachtenwisseling met vertegenwoordigers van enkele kerkgenootschappen te Apeldoorn. Het uitgangspunt was een 20-jarige patiënte met sclerodermie waarbij de samenwerking van geestelijke en huisarts door het langdurige ziekbed op de proef werd gesteld.

Er is een onderzoek gaande om in een aantal praktijken een gemeenschappelijk sociaal werkster aan te stellen en te zien in hoeverre dit kan bijdragen tot een meer verantwoorde praktijkvoering ten aanzien van de zogenaamde „probleemgezinnen”.

Er bestaat een ontevreden gevoel bij een vrij grote groep artsen over de huidige sportkeuring. Dit vormde een reden voor het centrum een kleine commissie in het leven te roepen om de sportkeuring eens nader onder de loep te nemen en zo mogelijk een voorstel te doen de sportkeuring in een andere vorm te gieten.

Het centrum maakte kennis met de uit Engeland gebrachte film „Enquiry into general practice”; de mening was vrij algemeen dat dit produkt voor Nederland weinig te bieden had.

Ondertussen wordt gewerkt aan de derde „Artsendag”, die het centrum Apeldoorn in september organiseert. Dit jaar zullen artsen en anderen, die in de sociale psychiatrie zijn geïnteresseerd, samenkomen op 23 september om te spreken over en te luisteren naar het onderwerp zelfmoord.

Heel pril is het streven om te komen tot een psychosomatische

werkgroep; gepoogd wordt een „psychosomatiker” hiervoor aan te trekken.

In Apeldoorn werd in samenwerking met de plaatselijke ziekenfondsen de stichting „Huisartsenlaboratorium” opgericht, waardoor het werken voor de wetenschappelijk geïnteresseerde huisarts eenvoudiger en aangenamer wordt gemaakt.

Als uiting van de enorme activiteit van ons centrum stonden wij onze voorzitter, Dr J. C. van Es, af om hem in de gelegenheid te stellen het onder-voorzitterschap van het N.H.G.-bestuur te aanvaarden. Het voorzitterschap werd aan collega Jens overgedragen.

S. Wartena

Centrum Groningen

Bij het doornemen der notulen bleek het centrum in 1960 een wat kwijnend bestaan te hebben geleden. Dit jaar werden drie bijeenkomsten gehouden. In januari sprak Groen, zenuwarts, over „Huwelijksmoeilijkheden”; in maart Bruins (Leens) over „Enige aspecten van de ontwikkeling van het ziekenfondswezen vóór 1941” en refereerde Vos (Spijk) over „De huisarts en de doeltreffendheid van zijn aandeel in de gezondheidszorg” en „A private practice in the Welfare State”. Op de december-bijeenkomst werd door ons buitengewoon lid Prof. van Deen, gesproken over „Huisarts en Universiteit” en

vond een discussie plaats over nascholing. Een verslag hiervan is te vinden in huisarts en wetenschap van april 1961.

Deze bijeenkomsten werden door 20-30 procent van de leden bezocht; de notulen van deze bijeenkomsten werden in de notulenmap gedeponeerd.

De moeilijke positie van het centrum bleek te meer toen aan het eind van de december-vergadering voorzitter Takens en secretaris Vos hun functie ter beschikking stelden en niet herkiezbaar waren. Opvolgers waren niet beschikbaar. Gelukkig waren enkele „specialisten” in de persoon van van Deen, Phaff en Blijham, leider van de cursus psychosomatiek, aanwezig. Mede door hun consultatieve werk werd de crisis bezworen.

De studiegroep psychosomatiek kwam maandelijks bijeen ter bespreking van een patiënt met daarop volgende discussie, waarbij de aanwezigheid van Blijham altijd stimulerend werkte. Toch nam ook hier het aantal deelnemers aan het eind van het jaar af, zodat naar nieuwe wegen voor 1961 werd gezocht.

Gezien de grote activiteit van de L.A.C.C. in Groningen op het terrein van het Academisch Ziekenhuis, zijn er vele mogelijkheden tot vermeerdering van kennis. Daar hierbij echter de „teacher-pupil-relation” veelal een zekere geremdheid veroorzaakt bij de meeste (huis)artsen, lijdt de discussie hieronder en zijn er door het centrum in 1961 andere wegen bewandeld.

Eens in de twee maanden wordt een bijeenkomst gehouden over een bepaald specialistisch onderwerp. De leden wordt schriftelijk verzocht één of twee weken voor de bijeenkomst hun vragen over het desbetreffende gebied in te dienen. Dit verzoek wordt schriftelijk of telefonisch desnoods herhaald. De verzamelde vragen worden gestencild aan alle leden rondgestuurd, terwijl een specialist wordt uitgenodigd ook deze vragen te bestuderen en op de bijeenkomst aanwezig te zijn. Op de vergadering worden de vragen puntsgewijs besproken, waarbij allereerst de huisartsen hun visie en ervaringen geven, terwijl de specialist daarna het geheel samenvat en van commentaar voorziet. Wij mogen al op enkele geslaagde bijeenkomsten terugzien, waarbij de huisartsen-samenspraak zeer tot zijn recht kwam en de specialisten zich wonderwel in dit gesprek inpasten.

Ook de cursus psychosomatiek is nieuw leven ingeblazen door een nieuwe aanpak en de komst van een aantal nieuwe leden. Er wordt nu eerst een artikel, boek of onderdeel van een boek gerefereerd, waarna discussie volgt. Hierna wordt een ziekte-geschiedenis verteld, gevolgd door een gesprek over de patiënt en diens problematiek. Aan het eind van de avond wordt in overleg met de gespreksleider Baarveld het programma voor de volgende maand vastgesteld. De leden ontvangen allen de notulen van elke bijeenkomst dankzij de medewerking van een ervaren notulist, psychiater in opleiding.

Door de financiële medewerking van het N.H.G.-bestuur is het centrumbestuur tot grotere organisatorische activiteit in staat en wij hopen — de aanloop lijkt althans goed — over 1961 een optimistischer geluid te laten horen.

R. C. Hoekstra

huisarts en wetenschap

4de JAARGANG · No 9 · SEPTEMBER 1961

Inhoud: blz.

J. Dijkstra: Spoedeisende gevallen bij de behandeling van verkeersslachtoffers (1)	261
E. van Westreenen: Een patiënte met chronische buikklachten	269
M. A. M. Klompé: Noodzaak tot samenspel ...	272
L. E. W. van Albada: Huisarts en kleuterzorg ...	274
G. J. Bremer: Het gesprek	279
A. Querido: De huisarts en de maatschappelijke problematiek van zijn patiënten	283
Van het N.H.G.-bestuur	287
Van de redactiecommissie	287
Studiegroep Praktijkvoering: De zwangerschapskaart	288
G. J. Bos: Ervaringen met het N.H.G.-kaartsysteem	290
Boekbespreking	278, 291
Referaten	292
Het lezen waard	293
Boerhaave-cursus hematologie	293
Voordrachten erfelijkheidsonderzoek	293
Bijscholingscursus huisartsen	293
Van de congrescommissie	294
Studiegroepen medische psychologie	294
Uit de Centra	295
Aanvullende ledenlijst	296

Redactiecommissie: A. Hofmans, voorzitter, Rotterdam — G. J. Bremer, Nieuwkoop — K. G. Brühl, Amsterdam — A. E. Denekamp, Hengelo (O) — D. C. den Haan, Leiden.

Redactiesecretaris: J. J. van Mechelen.

Secretariaat Nederlands Huisartsen Genootschap: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-64043.

Redactiesecretaris: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-242535.

Administratie, abonnementen, advertenties:

Fa. J. H. Kruyt, Uitgever, Groot Hertoginnelaan 28, Bussum, telefoon 02959-16155; postgiro: 142554.

Abonnement f 12,50 per jaar; voor studenten f 7,50; voor het buitenland f 15,—; losse nummers f 1,50.

Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen worden geweigerd.

AANVULLENDE LEDENLIJST

Van 15 juni tot en met 31 juli 1961

Nieuwe leden:

P. Visser, Finlandstraat 20, Haarlem;
O. A. van Dobbenburgh, Van 't Hoffstraat 30, Badhoevedorp;
G. J. H. Becker, Piet Avontuurstraat 100, Breda;
H. Wernik, Molenweg 91, Nijmegen.

Mutaties:

Dr H. Varekamp naar Westerbaan 5, Noordwijk;
A. C. Buyzen naar Van Vollenhovenplein 23, Leiden;
H. L. van Amerongen naar Mathenesserlaan 228, Rotterdam;
Mevr. K. F. van Gulden-Middelburg naar Pr. Beatrixlaan 12, Dieren;
J. H. Waalwijk naar Esiaan 15, Bussum;
B. C. M. van Rijn naar Arnhemseweg 3, Beek (gem. Bergh, Gld.);
H. Klein Leugemors naar Koninginnelaan 2, Vreeswijk.